

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JÁN MAZÁK

18 päivänä tammikuuta 2007¹

I Johdanto

1. Tällä valituksella saksalaisyhtiö SGL Carbon AG (jäljempänä SGL) vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-71/03, T-74/03, T-87/03 ja T-91/03, Tokai ym. vastaan Euroopan yhteisöjen komissio, 15.6.2005 antaman tuomion² (jäljempänä valituksenalainen tuomio) sikäli kuin kyseinen tuomioistuin hylkäsi sen asiassa T-91/03 nostaman kumoamiskanteen EY 81 artiklan mukaisesta menettelystä 17.12.2002 tehdystä komission päätöksestä K(2002) 5083 lopullinen (jäljempänä riidanalainen päätös).

2. Valituksenalaisella tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muun muassa alensi SGL:lle määrättyä sakkoa rikkomisesta, johon oli syyllistytty isostaattisen grafiitin alalla, ja hylkäsi kanteen muilta osin.

3. Tämä valitus liittyy taustaltaan ja esite-tyiltä valitusperusteiltaan läheisesti valitukseen, joka tehtiin asiassa C-308/04 P ja joka koski komission määräämiä sakkoja tiettyihin sopimuksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin osallistumisesta grafiittielektrodialalla. Kyseinen asia ratkaistiin yhteisöjen tuomioistuimen 29.6.2006 antamalla tuomiolla.³

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Asetus N:o 17

4. 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82]

1 – Alkuperäinen kieli: englanti.

2 – Kok. 2005, s. II-10.

3 – Asia C-308/04 P, SGL Carbon v. komissio, tuomio 29.6.2006 (Kok. 2006, s. I-5859). Käsiteltävänä oleva valitus liittyy tältä osin osittain myös asiassa C-289/04 P, Showa Denko v. komissio, tuomio 29.6.2006 (Kok. 2006, s. I-5859) tehtyyn valitukseen (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus; jäljempänä asetus N:o 17)⁴ 15 artiklassa säädetään seuraavaa:

1 000 000 laskentayksikköä taikka tätä suurempi mutta enintään 10 prosenttia kunkin rikkomukseen osallisen yrityksen edellisen tilikauden liikevaihdosta, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta:

”1. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille vähintään 100 ja enintään 5 000 laskentayksikön sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta:

(a) rikkovat perustamissopimuksen [81] artiklan 1 kohtaa tai [82] artiklaa; – –

– –

(b) antavat virheellisiä tietoja vastatessaan 11 artiklan 3 tai 5 kohdan – – nojalla tehtyyn tietojensaantipyyntöön – –

– –

– –

Sakon suuruutta määrättäessä on otettava huomioon rikkomuksen vakavuuden lisäksi sen kesto.

2. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on vähintään 1 000 ja enintään

– –”

4 – EYVL 13, s. 204.

B *Suuntaviivat*

5. Komission tiedonannon, jonka otsikko on ”Suuntaviivat asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohdan ja EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennassa”⁵ (jäljempänä suuntaviivat), johdanto-osassa todetaan seuraavaa:

”– – esitettyjen periaatteiden tarkoituksena on varmistaa komission päätösten avoimuus ja objektiivisuus suhteessa yrityksiin kuin myös yhteisöjen tuomioistuimeen; samalla vahvistetaan lainsäätäjän komissiolle jättämä liikkumavara harkintavallalle, jonka perusteella komissio voi määrätä sakoksi enintään 10 prosenttia yrityksen kokonaisliikevaihdosta. Tätä liikkumavaraa on kuitenkin sovellettava yhtenäisen ja syrjimättömän politiikan linjan mukaisesti, joka vastaa kilpailusääntöjen rikkomisen estämiselle asetettuja tavoitteita.

Sakon uusi laskutapa perustuu tästedes jäljempänä esitettyyn kaavaan, joka pohjautuu perusmäärään, jota korotetaan raskaut-

tavien olosuhteiden perusteella ja alennetaan lieventävien olosuhteiden perusteella.”

C *Yhteistyötiedonanto*

6. Tiedonannossaan sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa⁶ (jäljempänä yhteistyötiedonanto) komissio vahvisti edellytykset, joiden täytyessä yritykset, jotka tekevät yhteistyötä komission kanssa sen tutkiessa kartellia, voidaan vapauttaa sakoista tai niille voidaan myöntää alennus sakosta, joka niille olisi muutoin määrätty.

7. Yhteistyötiedonannon A kohdan 5 alakohdassa todetaan seuraavaa:

”Yritysten yhteistyö komission kanssa on vain yksi monista tekijöistä, jotka komissio ottaa huomioon sakon määrän vahvistaessaan. – –”

5 – EYVL 1998, C 9, s. 3.

6 – EYVL 1996, C 207, s. 4.

8. Yhteistyötiedonannon C kohdassa, jonka otsikko on ”Sakkojen määrän huomattava alentaminen”, todetaan seuraavaa:

”Edellä b–e alakohdan edellytykset täyttävä yritys, joka ilmoittaa salaisesta kartellista sen jälkeen, kun komissio on päättänyt aloittaa kartelliin kuuluvia yrityksiä koskevan tutkimuksen, jossa ei kuitenkaan saada riittäviä todisteita päätöksen tekemiseen johtavan menettelyn aloittamiseksi, saa 50–75 prosenttia alennusta sakon määrästä.”

9. B kohdassa asetetut edellytykset, joihin C kohdassa viitataan, ovat ne, että asianomainen yritys

”(a) ilmoittaa komissiolle salaisesta kartellista ennen kuin komissio on päättänyt aloittaa kartelliin kuuluvia yrityksiä koskevan tutkimuksen, ja jos komissiolla ei jo ole riittäviä todisteita ilmoitetun kartellin olemassaolon todistamiseksi,

(b) ensimmäisenä esittää ratkaisevaa näyttöä kartellin olemassaolosta,

(c) on lopettanut osallistumisensa tähän laittomaan toimintaan viimeistään kartellin ilmoittamishetkellä,

(d) antaa komissiolle kaikki tarvittavat tiedot kartellista sekä kaikki sen hallussa olevat kartellia koskevat asiakirjat ja todisteet sekä on valmis jatkuvaan ja täydelliseen yhteistyöhön koko tutkimuksen ajan,

(e) ei ole pakottanut toista yritystä osallistumaan kartelliin eikä ole ollut tämän laitton toiminnan aloittaja tai ratkaiseva toimija.”

10. D kohdan 1 alakohdan mukaan ”jos yritys tarjoutuu yhteistyöhön ilman, että kaikki edellä B tai C kohdassa esitetyt edellytykset täyttyvät, yritykselle voidaan myöntää 10–50 prosenttia alennusta siihen sakkojen määrään, mikä sille olisi määrätty ilman yhteistyötä”, ja saman kohdan 2 alakohdan mukaan ”näin voidaan menetellä erityisesti, jos:

– yritys toimittaa komissiolle ennen vastalauseiden tiedoksi antamista tietoja,

asiakirjoja tai muita todisteita, jotka auttavat rikkomuksen todistamisessa

lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.

- saatuaan tiedon vastalauseista yritys ilmoittaa komissiolle, että se ei kiistä niiden seikkojen olemassaoloa, joihin komission esittämät syytökset perustuvat”.

2. Edellisen kappaleen määräykset eivät estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.

3. Tästä artiklasta ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan perusteella.”

D Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi

11. Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 7 lisäpöytäkirjan 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

III Tosiseikat ja riidanalaisen päätöksen tausta

12. Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien tiivistetyn käsiteltävänä olleen asian tosiseikat seuraavasti:

”1. Ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo

”1 Komissio katsoi – – päätöksellä K(2002) 5083 lopullinen, että useat yritykset olivat osallistuneet EY 81 artiklan 1 kohdassa ja Euroopan talousalueesta (ETA)

tehdyn sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sopimuksiin ja yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin erikoisgrafiittialalla heinäkuusta 1993 helmikuuhun 1998.

vinta, minkä vuoksi se valitaan, jos se vastaa käyttäjän vaatimuksia. Puristettuja tuotteita käytetään monissa teollisissa sovelluksissa lähinnä rauta-, teräs- ja alumiiniteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa ja metallurgian alalla.

- 2 Tässä päätöksessä ”erikoisgrafiitti” merkitsee grafiittituoteryhmää, joka kattaa erilaisissa sovelluksissa käytettävän isoostaattisen grafiitin, puristetun grafiitin ja muovatun grafiitin. Se ei kata teräksenvalmistuksessa käytettäviä grafiittielektrodeja.
- 3 Isostaattinen grafiitti on mekaanisilta ominaisuuksiltaan puristettua ja muovattua grafiittia parempaa, ja kunkin grafiittiluokan hinta vaihtelee sen mekaanisten ominaisuuksien mukaan. Isostaattista grafiittia käytetään muun muassa valmistettaessa kipinätyöstämällä auto- ja elektroniikkateollisuuden metallimuotteja. Sitä käytetään myös muiden kuin rautametallien eli esimerkiksi kuparin ja kupariseosten jatkuvalumuottien valmistukseen.
- 4 Isostaattisen grafiitin ja puristetun tai muovatun grafiitin valmistuskustannusten ero on ainakin 20 prosenttia. Yleisesti ottaen puristettu grafiitti on halvinta, minkä vuoksi se valitaan, jos se vastaa käyttäjän vaatimuksia. Puristettuja tuotteita käytetään monissa teollisissa sovelluksissa lähinnä rauta-, teräs- ja alumiiniteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa ja metallurgian alalla.
- 5 Muovattua grafiittia käytetään yleensä vain suursovelluksissa, koska se on tyypillisesti puristettua grafiittia huonompaa.
- 6 --
- 7 Päätös koskee kahta erillistä kartellia, joista yksi liittyy isostaattisen erikoisgrafiitin markkinoihin ja toinen puristetun erikoisgrafiitin markkinoihin. Muovattun grafiitin osalta todisteita rikkomisesta ei ollut. Kyseiset kartellit kattoivat hyvin täsmälliset tuotteet eli grafiitin standardielementtien ja leikattujen elementtien muodossa, mutta ei työstettyjä tuotteita, jotka tehdään asiakkaan tilauksesta.

- 8 Erikoisgrafiitin tärkeimmät valmistajat länsimaissa ovat monikansalliset yritykset. – –
- 9 Kun päätös tehtiin, isostaattisen erikoisgrafiitin suurimmat valmistajat yhteisössä/ETAlla olivat saksalaisyhtiö SGL Carbon AG (SGL) ja ranskalaisyhtiö Le Carbone-Lorraine SA (LCL). Japanilaisyhtiö Toyo Tanso Co. Ltd (TT) oli kolmantena, ja sitä seurasivat muut japanilaisyhtiöt eli Tokai Carbon Co. Ltd (Tokai), Ibiden Co. Ltd (Ibiden), Nippon Steel Chemical Co. Ltd (NSC) ja NSCC Techno Carbon Co. Ltd (NSCC) ja amerikkalaisyhtiö UCAR International Inc. (UCAR), josta tuli GrafTech International Ltd.
- 12 Komissio aloitti kesäkuussa 1997 grafiittielektrodimarkkinoita koskeneen tutkimuksen. Tutkimus johti 18.7.2001 tehtyyn päätökseen EY 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä – Asia COMP/E-1/36.490 – Grafiittielektrodit (EYVL 2002, L 100, s. 1). Kyseisen tutkimuksen aikana vuonna 1999 UCAR otti yhteyttä komissioon esittääkseen pyynnön [yhteistyötiedonannon] perusteella. Pyyntö koski väitettyjä kilpailunvastaisia menettelytapoja isostaattisen ja puristetun grafiitin markkinoilla.
- 11 Tärkeimmät toimijat puristetun grafiitin maailmanmarkkinoilla olivat UCAR (40 prosenttia) ja SGL (30 prosenttia). Euroopan markkinoilla ne vastasivat 2/3 myynnistä. Japanilaisvalmistajilla oli yhdessä noin 10 prosenttia maailmanmarkkinoista ja 5 prosenttia yhteisön markkinoista. Puristettujen tuotteiden – elementtien ja leikattujen
- 13 UCARin esittämien asiakirjojen perusteella komissio lähetti [asetuksen N:o 17] 11 artiklan perusteella SGL:lle, Intechille, Ibidenille, Tokailla ja TT:lle tiedonsaantipyynnöjä, joissa se pyysi yksityiskohtaisia tietoja yhteydenpidosta kilpailijoiden kanssa. Kyseiset yhtiöt ottivat yhteyttä komissioon ja ilmaisivat aikomuksensa olla yhteistyössä komission tutkimuksissa.

- 14 Yhdysvalloissa aloitettiin maaliskuussa 2000 ja helmikuussa 2001 rikosoikeudenkäynti LCL:n tytäryhtiötä ja TT:n tytäryhtiötä vastaan, koska nämä olivat osallistuneet lainvastaiseen kartelliin erikoisgrafiittimarkkinoilla. Yhtiöt myönsivät niitä vastaan esitetyt tosiseikat oikeiksi ja suostuivat maksamaan sakkoja. Lokakuussa 2001 Ividen myönsi niin ikään sitä vastaan esitetyt tosiseikat oikeiksi ja maksoi sakon.
- 15 Komissio lähetti 17.5.2002 väitetiedoksiannon päätöksen adressaateille. Vastauksissaan kaikki yhtiöt Intech EDM BV:tä ja Intech EDM AG:tä lukuun ottamatta myönsivät rikkomisen. Yksikään niistä ei kiistänyt tosiseikkoja.
- 16 Koska kartellin jäsenten käyttämät menetelmät olivat samankaltaiset, kyseiset kaksi rikkomista koskivat liitännäisiä tuotteita ja SGL ja UCAR olivat mukana kummassakin tapauksessa, komissio katsoi asianmukaiseksi tarkastella rikkomisia kaksilla tuotemarkkinoilla yhdessä menettelyssä.
- 17 Hallinnollinen menettely päättyi 17.12.2002 sellaisen päätöksen tekemiseen, jossa katsottiin ensinnäkin, että kantajat, TT, UCAR, LCL, Ividen, NSC ja NSCC olivat vahvistaneet maailmanlaajuisesti ohjehintoja (tavoitehinnat) työstämättömän isostaattisen grafiitin markkinoilla, ja toiseksi, että SGL ja UCAR olivat syyllistyneet samankaltaiseen rikkomiseen niin ikään maailmanlaajuisesti työstämättömän puristetun grafiitin markkinoilla.
- 18 Mitä tulee rikkomiseen isostaattisen grafiitin markkinoilla, päätöksessä todetaan, että hintoja vahvistettiin ja eriteltiin soveltamistasolla, maantieteellisen alueen (Eurooppa ja Yhdysvallat) ja kaupan tasolla (jälleenmyyjät/konepajat ja suuret loppukäyttäjät, joilla on työstökyky). Kartellin tavoite oli yhdenmukaistaa kaupankäynnin edellytykset ja vaihtaa toimitustietoja myynnin yksityiskohtaiseksi seuraamiseksi ja kartellin ohjeista poikkeamisen jäljittämiseksi. Joissain tapauksissa vaihdettiin tietoja suurasiakkaiden jakamisesta.
- 19 Päätöksessä todetaan, että salaisia sopimuksia pantiin täytäntöön isostaattisen grafiitin markkinoilla säännöllisillä

monenvälisillä tapaamisilla neljällä tasolla:

- 'huipputason tapaamiset', joihin yhtiöiden ylin johto osallistui ja joissa vahvistettiin yhteistyön peruseriaatteet
 - 'kansainväliset työskentelytason kokoukset', jotka koskivat grafiittielementtien luokittelua eri kategorioihin ja vähimmäishintojen vahvistamista kullekin kategorialle
 - 'alueelliset' (Euroopan) kokoukset
 - 'paikalliset' (kansalliset) kokoukset, jotka koskivat Italian, Saksan, Ranskan, Ison-Britannian ja Espanjan markkinoita.
 - –
- 21 Puristetun grafiitin markkinoiden osalta päätöksestä ilmenee selvästi, että tällaisten tuotteiden Euroopan markkinoiden kaksi tärkeintä toimijaa eli SGL ja UCAR myönsivät osallistuneensa tiettyihin kahdenvälisiin kokouksiin, jotka koskivat kyseisiä markkinoita, vuodesta 1993 vuoden 1996 loppuun. UCAR ja SGL sopivat nostavansa puristetun grafiitin hintoja yhteisön/ETAn markkinoilla. Ne keskustelivat säännöllisesti hinnoista ja tuotteiden luokittelusta välttääkseen hintakilpailun. Kummatkin ilmoittivat itse asiassa vuorotellen uudet hinnat asiakkaille.
- 22 Päätöksessä tehtyjen tosiseikkoja koskevien toteamusten ja oikeudellisen arvioinnin perusteella komissio määräsi asianomaisille yhtiöille sakot, jotka oli laskettu sen menetelmän mukaisesti, joka on esitetty asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohdan ja EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annetuissa suuntaviivoissa – sekä yhteistyötiedonannossa.
- 23 Päätöksen päätösoosan 1 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavat yritykset rikkovat EY 81 artiklan 1 kohtaa ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa osallistumalla mainittuina ajankohtina sopimukseen ja yhdenmukaistettuihin

menettelytapoihin, jotka vaikuttivat yhteisön ja ETAn isostaattisen erikoisgrafiitin markkinoihin:

25 Päätösoosan 3 artiklassa määrätään seuraavat sakot:

--

--

(b) SGL:

(b) SGL, heinäkuusta 1993 helmikuuhun 1998

– isostaattinen erikoisgrafiitti: 18 940 000 euroa;

--

– puristettu erikoisgrafiitti: 8 810 000 euroa;

24 Saman artiklan 2 kohdan mukaan seuraavat yritykset rikkoivat EY 81 artiklan 1 kohtaa ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa osallistumalla mainittuina ajankohtina sopimukseen ja menettelytapoihin, jotka vaikuttivat yhteisön ja ETAn puristetun erikoisgrafiitin markkinoihin:

--

– SGL, helmikuusta 1993 marraskuuhun 1996;

26 Päätöksen 3 artiklassa määrätään, että sakot on maksettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta, ja viivästyskorko on 6,75 prosenttia.

--

27 Päätös lähetettiin saatekirjeen kera kantajille 20.12.2002. Siinä todettiin, että päätöksessä täsmennetyt maksuajan

päätymisen jälkeen komissio toteuttaisi toimenpiteet asianomaisten summien perimiseksi. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kuitenkin nostettaisiin kanne, komissio ei toteuttaisi tällaisia toimenpiteitä edellyttäen, että 4,75 prosentin korko maksettaisiin ja pankkitakaus annettaisiin.”

suuruudeksi 9 641 970 euroa rikkomuksesta, johon syyllistettiin isostaattisen grafiitin alalla

IV Oikeudenkäyntimenettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

13. SGL ja muut riidanalaisen päätöksen adressaatteina olleet yritykset nostivat erillisillä kannekirjelmillä kumoamiskanteita riidanalaisesta päätöksestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

- hylkää kanteen muilta osin
- velvoittaa kantajan vastaamaan 2/3 omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan 2/3 komission oikeudenkäyntikuluista ja komission vastaamaan 1/3 omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan 1/3 kantajan oikeudenkäyntikuluista.”

V Vaatimukset yhteisöjen tuomioistuimessa

14. Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi muun muassa seuraavaa:

15. SGL vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

”Asiassa T-91/03, SGL Carbon vastaan komissio, [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin]:

- vahvistaa päätöksen COMP/E-2/37.667 3 artiklassa kantajalle määrätyn sakon
- kumoaa osittain Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-71/03, T-74/03, T-87/03 ja T-91/03 15.6.2005 antaman tuomion siltä osin kuin siinä hylättiin asiassa T-91/03 nostettu kanne komission 17.12.2002 tekemästä päätöksestä K(2002) 5083 lopullinen, joka koski EY 81 artiklan mukaista menettelyä

– toissijaisesti alentaa valittajalle 17.12.2002 tehdyn päätöksen 3 artiklassa määrättyä sakkoa ja alentaa edelleen sen koron määrää, joka on maksettava asian ollessa vireillä, sekä valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmassa vahvistetun viivästyskoron määrää siten kuin on asianmukaista

– velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– hylkää valituksen

– velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18. SGL väittää ensimmäisellä valitusperusteellaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi *ne bis in idem* -periaatetta, kun se jätti huomiotta sille Yhdysvalloissa määrätty aiemmat sakot. Toinen valitusperuste koskee sakon määrän 35 prosenttiin korottamista sen kuvastamiseksi, että SGL oli järjestelyn ainoa johtaja. Kolmas valitusperuste koskee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta SGL:n väitteen siitä, että sen puolustautumisoikeuksia oli korjaamattomasti loukattu sillä, että komission asiaa käsitelleen henkilöstön jäsenten kielitaito oli riittämätön. Neljännellä valitusperusteellaan SGL väittää, että sen asiassa tekemää yhteistyötä aliarvioitiin. Viidennellä valitusperusteellaan SGL väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti huomiotta sen kyvyn maksaa sakko ja että määrätty sakot olivat suhteetoman korkeat. Kuudennessa valitusperusteessa SGL väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määritteli korkokannan virheellisesti.

A Ne bis in idem -periaatteen loukkaamista koskeva ensimmäinen valitusperuste

Pääasialliset perustelut

VI Valitus

17. SGL esittää kuusi valitusperustetta tukeakseen valitustaan, jonka mukaan menettelysääntöjä on sovellettu virheellisesti ja yhteisön oikeutta on rikottu.

19. Ensimmäisessä valitusperusteessa esittämällään argumenteilla SGL väittää lähinnä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se jätti

valituksenalaisen tuomion 112–116 kohdassa huomiotta SGL:lle Yhdysvalloissa vuonna 1999 määrätty aiemmat sakot. Näiden seuraamusten olisi ainakin kohtuussyistä pitänyt sen mukaan johtaa määrätyn sakon alentamiseen. Tämä perustuu ne bis in idem -peruseriaatteen asianmukaiseen tulkintaan; tätä periaatetta sovelletaan SGL:n mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamusten vastaisesti myös, kun on kyse muiden kuin jäsenvaltioiden määräämistä seuraamuksista.

20. Kyseisen periaatteen sisällön ja soveltamisalan osalta SGL viittaa erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklaan, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 lisäpöytäkirjan 4 artiklaan, jäsenvaltioiden kansallisiin oikeusjärjestyksiin ja tiettyihin yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioihin. Asiassa *Boehringer*⁷ annetusta tuomiosta ei sen mukaan voida päätellä, toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin virheellisesti katsoi valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa, että seuraamusten päällekkäisyyden estävää sääntöä ei sovelleta käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa teot, joihin kaksi rikkomista perustuvat, ovat samat. Alueperiaate, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi valituksenalaisen tuomion 113 kohdassa, ei ole ristiriidassa tämän näkemyksen kanssa. Lisäksi sikäli kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 116 kohdassa, että yhteisön viranomaisten ja Yhdysvaltain viranomaisten suojaamat intressit eivät olleet samat, tämä toteamus on virheellinen.

21. Lisäksi SGL väittää erityisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti valituksenalaisen tuomion 114 kohdassa, ettei ollut tarvetta tarkastella SGL:n väitettä siitä, että sille Yhdysvalloissa määrätty seuraamukset sen osallistumisesta grafiittielektrodikartelliin koskivat myös erikoisgrafiittia, tai kuulla tältä osin SGL:n nimeämää todistajaa. SGL väittää joka tapauksessa näyttäneensä toteen ”idemini” (sama) olemassaolon.

22. Suullisessa käsittelyssä SGL huomautti lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen asiassa *SGL Carbon* antaman tuomion⁸ osalta, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei hyväksynyt näkemystä siitä, että muun kuin jäsenvaltion yritykselle määräämä aikaisempi seuraamus on joka tapauksessa otettava huomioon, tämä ei merkitse sitä, että komissiolla ei ole harkintavaltaa ottaa tämä seikka huomioon. Erityisesti kun otetaan huomioon tarve varmistaa, että seuraamus on oikeasuhteinen, komissio voi joutua käyttämään harkintavaltaansa asiassa siten, että otetaan huomioon käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaiset aikaisemmat seuraamukset.

23. Komissio esittää yksityiskohtaisia vastaväitteitä SGL:n väitteisiin ja esittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi asianmukaisesti, että ne bis in idem -periaatetta ei sovelleta käsiteltävänä olevassa asiassa.

7 – Asia 7/72, *Boehringer Mannheim v. komissio*, tuomio 14.12.1972 (Kok. 1972, s. 1281, Kok. Ep. II, s. 59).

8 – Mainittu alaviitteessä 3.

Arviointi

24. Heti aluksi on todettava, että ne bis in idem -periaatteen mukaan seuraamusten määrääminen samalle henkilölle useamman kuin yhden kerran samasta lainvastaisesta käyttäytymisestä saman oikeushyvän suojelemiseksi on kiellettyä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämä periaate, joka vahvistetaan myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 lisäpöytäkirjan 4 artiklassa, on yhteisön oikeuden peruseriaate, jonka noudattamisen yhteisöjen tuomioistuimet takaavat.⁹ Lopuksi on muistutettava, että periaatteen soveltaminen edellyttää kolmen edellytyksen täyttymistä: tosiseikkojen, tekijän ja suojellun oikeudellisen intressin on oltava samat. Tämän periaatteen mukaisesti samaa henkilöä ei näin ollen voida rangaista kuin kerran samasta laittomasta teosta, jolla pyritään suojaamaan samaa oikeushyvä.¹⁰

25. Seuraavaksi täsmällisemmin asianomaisen valitusperusteen osalta on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut asioissa SGL Carbon¹¹ ja Showa Denko¹² antamissaan tuomioissa ja päätnyt pääosin samaan näkemykseen asiassa Archer Daniels

antamassaan tuomiossa,¹³ että komission velvollisuutena ei ole ottaa huomioon sellaisia menettelyjä ja seuraamuksia kilpailusääntöjen rikkomisista, joiden kohteena yritys on ollut jäsenvaltioiden ulkopuolella.

26. Tämän osalta yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi samankaltaiset väitteet, jotka perustuivat pääosin samoihin argumentteihin kuin SGL:n käsiteltävänä olevassa asiassa esittämät, asiassa SGL Carbon antamassaan tuomiossa.

27. Mitä tulee ne bis in idem -periaatteen soveltamisalaan tapauksissa, joissa muun kuin jäsenvaltion viranomaiset ovat ryhtyneet toimenpiteisiin niiden valtuuksiensa mukaisesti, jotka koskevat seuraamusten määräämistä kyseisessä valtiossa sovellettavan kilpailuoikeuden alalla, yhteisöjen tuomioistuin viittasi päätteleyssään ensiksi tällaisen kartellin, jolle on erityisesti tyypillistä muiden kuin jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien toiminta omilla alueillaan, kansainväliseen kontekstiin ja huomautti, että muiden kuin jäsenvaltioiden viranomaisten, joiden tehtävänä on suojata vapaata kilpailua, valtuuksien käyttöön alueellisen toimivaltansa puitteissa sovelletaan mainittujen valtioiden omia vaatimuksia.¹⁴

9 – Ks. mm. yhdistetyt asiat 18/65 ja 35/65, Gutmann v. Euratomin komissio, tuomio 15.3.1967 (Kok. 1967, s. 67) ja yhdistetyt asiat C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ja C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij ym. v. komissio, tuomio 15.10.2002 (Kok. 2002, s. I-8375, 59 kohta).

10 – Ks. mm. yhdistetyt asiat C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomio 7.1.2004 (Kok. 2004, s. I-123, 338 kohta).

11 – Mainittu alaviitteessä 3.

12 – Mainittu alaviitteessä 3.

13 – Asia C-397/03 P, Archer Daniels Midland v. komissio, tuomio 18.5.2006 (Kok. 2006, s. I-4429).

14 – 28 ja 29 kohta.

28. Yhteisöjen tuomioistuin totesi lisäksi, että tekijät, jotka ovat muiden valtioiden oikeusjärjestelmien perustana kilpailun alalla, paitsi sisältävät nimenomaisia päämääriä ja tavoitteita myös johtavat nimenomaisten aineellisten sääntöjen antamiseen ja moniin oikeudellisiin seurauksiin, jotka ovat joko hallinnollisia, rikosoikeudellisia tai siviilioikeudellisia, kun kyseisten valtioiden viranomaiset ovat vahvistaneet, että sovellettavia kilpailusääntöjä on rikottu.

29. Yhteisöjen tuomioistuin teki selvästi eron kyseisen tilanteen, jolle on tyypillistä eri alueellinen toimivalta ja monet oikeusjärjestelmät, joilla on niille tyypilliset päämäärät ja tavoitteet, ja sen tilanteen välillä, jolle on tyypillistä yhteisön lainsäädännön ja yhden tai useamman jäsenvaltion kilpailulainsäädännön eksklusiivinen soveltaminen yritykseen eli kartellin rajoittuminen yksinomaan Euroopan yhteisön oikeusjärjestelmän alueelliseen soveltamisalaan.¹⁵

30. Se korosti yhteisön tasolla suojatun oikeushyvän spesifistä luonnetta, minkä vuoksi komission arvioinnit sen käytettävissä olevien valtuuksien nojalla voivat poiketa huomattavasti muiden kuin jäsenvaltioiden viranomaisten tekemistä arvioinneista.

31. Yhteisöjen tuomioistuin päätteli näin ollen, ottaen lähinnä huomioon eron yhteisön oikeusjärjestelmien suojaaman oikeushyvän ja muun kuin jäsenvaltion ja erityisesti Yhdysvaltojen suojaaman oikeushyvän välillä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oli täysin oikeutettua katsoa, että ne bis in idem -periaatetta ei sovelleta.

32. SGL:n käsiteltävänä olevassa asiassa esittämä vastaava väite, jonka mukaan ne bis in idem -periaatetta on loukattu, on näin ollen hylättävä samasta syystä.

33. SGL:n mainitsemien muiden periaatteiden, kuten kohtuusperiaatteen, osalta on lisättävä, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa SGL Carbon antamassaan tuomiossa, että kansainvälisen oikeuden periaatteet mukaan lukien ei ole olemassa muita periaatteita, jotka velvoittaisivat komission ottamaan huomioon menettelyt ja seuraamukset, joiden kohteena asianomainen yritys on ollut jäsenvaltioiden ulkopuolella.¹⁶

34. Mitä tulee SGL:n suullisessa käsittelyssä esittämään väitteeseen siitä, että asiassa SGL Carbon annettu tuomio on ymmärrettävä siten, että sen mukaan komissiolla on harkintavaltaa sen osalta, ottaako se huomioon muussa kuin jäsenvaltiossa aiemmin

15 – 30 kohta.

16 – 33–37 kohta.

määrätyn seuraamuksen, ja että komissiota voidaan viime kädessä vaatia tekemään näin, on riittävää todeta, että tällainen näkemys vaikuttaa yritykseltä vääristää yhteisöjen tuomioistuimen selvää tulkintaa kyseisen tuomion vastaiseksi, eikä sitä voida näin ollen hyväksyä.¹⁷

35. Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä ja loukannut ne bis in idem -periaatetta, kun se katsoi valituksenalaisen tuomion 112–116 kohdassa, että komission velvollisuutena ei ollut SGL:lle seuraamusta määrätessään ottaa huomioon SGL:lle aiemmin Yhdysvalloissa määrättyjä seuraamuksia.

36. Lisäksi mitä tulee erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viittaukseen asiassa Boehringer annettuun tuomioon valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa,¹⁸ yhteisöjen tuomioistuin ei itse asiassa lausunut kyseisessä tapauksessa sellaisenaan siitä, onko komission otettava vähennyksenä huomioon seuraamus, jonka muun kuin jäsenvaltion viranomaiset ovat määränneet, koska ei ollut osoitettu, että kantajat teot, joista yhtäältä komissio ja toisaalta amerikkalaisviranomaiset moittivat sitä, olivat itse asiassa identtiset.¹⁹

17 – Ks. vastaavasti alaviitteessä 3 mainittu asia SGL Carbon, tuomion 36 kohta ja alaviitteessä 3 mainittu asia Showa Denko, tuomion 60 kohta.

18 – Mainittu alaviitteessä 7.

19 – Ks. alaviitteessä 13 mainittu asia Archer Daniels, tuomion 48 ja 49 kohta.

37. Yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin katsoi kyseisessä asiassa, että ne bis in idem -periaate edellyttää tekojen samuutta ja sitä, että kyseiset teot eivät poikkea olennaisesti toisistaan tavoitteensa ja maantieteellisen merkityksensä osalta.²⁰

38. Todetessaan valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa, jossa se esitti toteamuksensa periaatteesta, että ”kun kahden rikkomisen perustana olevat teot perustuvat samaan sopimuskokonaisuuteen, mutta ne kuitenkin eroavat toisistaan sekä tavoitteeltaan että maantieteelliseltä laajuudeltaan, ne bis in idem -periaatetta ei sovelleta”, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pelkästään sovelsi kyseistä oikeuskäytäntöä asianmukaisesti.

39. Lopuksi mitä tulee siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen väitettään jättäneen valituksenalaisen tuomion 114 kohdassa tutkimatta SGL:n väitteen siitä, että sille Yhdysvalloissa määrätty seuraamukset sen osallistumisesta grafiittielektrodikartelliin koskivat myös erikoisgrafiittia, ja kuulematta tältä osin SGL:n nimeämiä todistajia, on todettava, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi katsoa, kuten edellä todettiin, että ne bis in idem -periaatetta ei sovelleta, kun on kyse

20 – Ks. asiassa SGL Carbon annetun tuomion 27 kohta.

muiden kun jäsenvaltioiden määräämistä seuraamuksista, koska suojattu oikeushyvä ei ole sama, sen oli näin ollen asianmukaista katsoa, ettei ollut tarpeellista tutkia ”idemini” olemassaoloa tosiseikkojen eli saman käytäytymisen osalta. Tämä väite on näin ollen myös hylättävä.

40. Edellä esitettyjen näkemysten valossa ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

B Toinen valitusperuste, joka koskee 35 prosentin lisäystä sakon määrään, koska SGL:n väitettiin olleen kartellin ainoa johtaja

Pääasialliset perustelut

41. Toisella valitusperusteellaan SGL kiistää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 138–155 ja 316–331 kohdassa esittämät toteamukset, joissa se katsoi, että SGL oli kartellin todellinen johtaja ja että tähän perustuva lisäys SGL:n sakon perusmäärään pitäisi alentaa 50 prosentista 35 prosenttiin.

42. Tässä valitusperusteessa on kaksi osaa.

43. SGL väittää ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei perustellut mitenkään sitä, että se nosti sakon määrää 35 prosenttia, koska kiistattomat tosiseikat ja kyseisen tuomioistuimen omat ristiriitaiset toteamukset eivät ole perusta tälle. Tämän osalta SGL viittaa väitteisiin, jotka esitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja yhteenvedonomaaisesti valituksenalaisen tuomion 303–310 kohdassa.

44. SGL väittää toiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oletti virheellisesti, että väitetiedoksianto riitti sen puolustautumisoikeuksien noudattamiseksi, sikäli kuin oli kyse kartellin ainoan johtajan määrittämisestä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti huomiotta sen, että komission moitteista ei ilmennyt, että se aikoi pitää SGL:ää ainoana johtajana. Kyseinen tuomioistuin katsoi näin ollen sen mukaan virheellisesti valituksenalaisen tuomion 150 kohdassa, että SGL saattoi puolustautua asianmukaisesti niiden tietojen perusteella, jotka väitetiedoksianto sisälsi.

45. Komissio kiistää SGL:n argumentit ja väittää, että valitusperuste on jätettävä ainakin osittain tutkimatta.

Arviointi

46. Tämän valitusperusteen ensimmäisen osan osalta on ensinnäkin muistutettava, että valitus voi perustua ainoastaan perusteisiin, jotka liittyvät oikeussääntöjen rikkomiseen, eikä tosiseikkojen arviointiin. Ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen toisaalta määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa määrittää asian tosiseikastoa eikä lähtökohtaisesti myöskään arvioida sitä selvitystä, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asian tosiseikastoa määrittäessään tukeutunut. Silloin, kun tämä selvitys on saatu asianmukaisesti ja todistustaakkaa sekä asian selvittämistä koskevia menettelysääntöjä ja yleisiä oikeusperiaatteita on noudatettu, ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitetyn selvityksen näyttöarvoa.²¹

47. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin ei voi tutkia valitusta sikäli kuin sillä pyritään tosiasiaa ainoastaan siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne tutkitaan uudelleen. EY 225 artiklan, yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön

58 artiklan ensimmäisen kohdan ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin SGL vaatii tuomion kumoamista, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi. Tätä edellytystä ei täyty sellainen valitus, jossa ilman, että siinä esitettäisiin perusteluita, joilla erityisesti pyrittäisiin osoittamaan valituksenalaisen tuomion oikeudellinen virhe, vain kerrataan tai toistetaan sanasta sanaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja perustelut.²²

48. Toisen valitusperusteen ensimmäisellä osalla SGL kiistää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset valituksenalaisen tuomion 316 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa siitä, että SGL oli kartellin todellinen johtaja. Se ei kuitenkaan esitä mitään väitteitä osoittaakseen, millä tavoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen tältä osin. SGL:n väitteet kohdistuvat näin ollen varsinaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin ja arviointiin tältä osin. Lisäksi sikäli kuin SGL viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esittämiinsä väitteisiin ja toistaa ne, valitusperusteen tällä osalla pyritään tosiasiaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jo toimitetun kannekirjelmän uudelleen tutkimiseen.

21 – Ks. mm. asia C-19/95 P, *San Marco Impex Italiana v. komissio*, määräys 17.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4435, 40 kohta); asia C-53/92 P, *Hilti v. komissio*, tuomio 2.3.1994 (Kok. 1994, s. I-667, 42 kohta) ja yhdistetyt asiat C-189/02P, C-202/02P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, *Dansk Rorindustri ym. v. komissio*, tuomio 28.6.2005 (Kok. 2005, s. I-5425, 177 kohta).

22 – Ks. vastaavasti mm. asia C-7/95 P, *Deere v. komissio*, tuomio 28.5.1998 (Kok. 1998, s. I-3111, 20 kohta) ja asia C-208/03 P, *Le Pen v. parlamentti*, tuomio 7.7.2005 (Kok. 2005, s. I-6051, 39 kohta oikeuskäytäntöviittaukseen).

49. On näin ollen katsottava, että kuten komissio asianmukaisesti huomautti, toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on tältä osin jätettävä tutkimatta.

50. Sikäli kuin SGL väittää, että valituksenalaisen tuomion perusteet ovat ristiriitaiset, tämä on kuitenkin oikeudellinen kysymys, minkä vuoksi se voi olla muutoksenhaun kohteena.²³

51. SGL:n mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättely valituksenalaisessa tuomiossa on ristiriitaista, koska se katsoi yhtäältä kyseisen tuomion 328 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa, että kartellin muiden jäsenten ja erityisesti LCL:n ja Tokain käyttäytyminen ei erottunut helposti SGL:n käyttäytymisestä, kuten komissio väitti, mutta kuitenkin hyväksyi 331 kohdassa korotuksen periaatteessa pelkästään alentaen sitä 35 prosenttiin.

52. En ole yhtä mieltä ristiriidan olemassaolosta, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei todennut, että mitään eroa SGL:n rikkomisen vakavuuden ja Tokain ja

LCL:n rikkomisen vakavuuden välillä ei ollut, vaan katsoi ainoastaan, että ero ei ollut niin merkittävä, että 50 prosentin lisäys SGL:lle vahvistettuun perusmäärään olisi perusteltavissa. Näin ollen täyttä harkintavaltaansa käyttäen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin alensi valituksenalaisen tuomion 331 kohdassa korotusta 50 prosentista 35 prosenttiin. Tämä väite on näin ollen perusteeton.

53. Toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hylättävä.

54. Mitä tulee tämän valitusperusteen toiseen osaan, jonka mukaan SGL:n puolustautumisoikeuksia on loukattu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuvasi asianmukaisesti valituksenalaisen tuomion 139 kohdassa standardin, joka koskee sakkojen laskemista, siten kuin se on määritelty yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä, ja jonka mukaan edellyttäen, että komissio väitetiedoksiannossaan nimenomaisesti ilmoittaa aikovansa tutkia, onko yrityksille määrättävä sakkoja, ja kun se myös ilmoittaa ne tärkeimmät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka voivat johtaa sakon määräämiseen, kuten oletetun rikkomisen vakavuuden ja keston sekä sen, että rikkomiseen on syyllistytty ”tahallaan tai tuottamuksesta”, se täyttää velvoitteensa kunnioittaa yritysten oikeutta tulla kuulluiksi.²⁴

23 – Ks. erityisesti asia C-283/90 P, Vidrányi v. komissio, tuomio 1.10.1991 (Kok. 1991, s. I-4339, 29 kohta); asia C-188/96 P, komissio v. V, tuomio 20.11.1997 (Kok. 1997, s. I-6561, 24 kohta); asia C-185/95 P, Baustahlgewebe v. komissio, tuomio 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8417, 25 kohta) ja asia C-401/96 P, Somaco v. komissio, tuomio 7.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2587, 53 kohta).

24 – Ks. vastaavasti mm. alaviiteessä 21 mainittu asia Dansk Rørdindustri ym. v. komissio, tuomion 428 kohta; asia 322/81, Michelin v. komissio, tuomio 9.11.1983 (Kok. 1983, s. 3461, Kok. Ep. VII, s. 339, 19 ja 20 kohta) ja edellä alaviiteessä 3 mainitussa asiassa Showa Denko annetun tuomion 69 kohta.

55. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi myös asianmukaisesti, että tällöin komissio antaa kyseisille yrityksille tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta ne voivat puolustautua paitsi sitä vastaan, että niiden todetaan rikkoneen kilpailusääntöjä, myös sakkojen määräämistä vastaan.²⁵

56. Se katsoi asianmukaisesti, että puolustautumisoikeudet taataan tässä yhteydessä komissiossa siten, että yritykset voivat esittää komissiolle huomautuksia rikkomisen kestopista, vakavuudesta ja kilpailunvastaisen luonteen ennakoitavuudesta, mutta komissiolla ei puolestaan ole velvollisuutta selittää, miten se käyttää kutakin tosiseikkaa ja oikeudellista seikkaa sakon suuruutta määrittäessään.²⁶

57. Kun otetaan huomioon kyseinen oikeuskäytäntö, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi mielestäni oikeudellista virhettä tekemättä, että asianomaisessa väitetedoksiannossa todettiin riittävän täsmällisesti tapa, jolla komissio aikoi määrittää sakon, erityisesti rikkomisen vakavuuden osalta.

25 – Ks. erityisesti alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rørandustri ym. v. komissio, tuomion 428 kohta ja yhdistetyt asiat 100/80–103/80, Musique Diffusion française ym. v. komissio, tuomio 7.6.1983 (Kok. 1983, s. 1825, Kok. Ép. VII, s. 133, 21 kohta).

26 – Ks. vastaavasti mm. alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rørandustri ym. v. komissio, tuomion 434–439 kohta; ks. myös tätä koskevan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten oikeuskäytännön osalta erityisesti asia T-23/99, LR AF v. komissio, tuomio 20.3.2002 (Kok. 2002, s. II-1705, 200 kohta).

58. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 148 kohdassa, vaikka tällaista luokittelua ei lopulta hyväksytty LCL:n osalta, väitetedoksiannossa väitettiin joka tapauksessa, että SGL:llä oli LCL:n kanssa johtajan tai aloittajan asema kartellissa. SGL:lle tehtiin siis selväksi, että komissio aikoi katsoa sen olleen johtaja ja että tämä seikka saatettaisiin ottaa huomioon sakkoa vahvistettaessa.

59. Se, että komissio lopulta yksilöi SGL:n kartellin ainoaksi johtajaksi, ei mielestäni muuttanut SGL:n asemaa siinä määrin, että sen oikeus puolustautua olisi heikentynyt huomattavasti, kun otetaan huomioon, että väitetedoksiannon luonteelle on tyypillistä, että se on väliaikainen ja että komissio voi muuttaa sitä myöhemmässä arvioinnissaan osapuolten sille esittämien huomautusten perusteella, ja se voi hylätä tietyt väitteet, joihin kuuluu esimerkiksi väite siitä, että LCL:llä oli johtajan asema.

60. On lisättävä, kuten komissio on huomauttanut, että suuntaviivojen ja komission tätä koskevan käytännön mukaan määrättyä sakkoa voidaan korottaa 50 prosenttia siitä riippumatta, luokitellaanko ainoastaan yksi kartellin osallistujista vai useat niistä johtajaksi.

61. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tältä osin valituksenalaisen tuomion 149 kohdassa, että mikään ei anna ymmärtää, että SGL:n vastuuta johtajana kasvatettiin antamalla sille osa siitä yhteisen johtajan asemasta, jonka komissio alun perin antoi LCL:lle. Tämä on tosiseikkoja koskeva toteamus, jota yhteisöjen tuomioistuin ei sellaisena voi tutkia muutoksenhaussa, koska SGL ei ole väittänyt, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vääristeli todisteita tältä osin.²⁷

62. Toisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen myös hylättävä.

C Kolmas valitusperuste, joka koskee oikeudellisia virheitä sen väitteen osalta, jonka mukaan komission asiaa käsitelleen henkilöstön jäsenten kielitaito oli riittämätön

Pääasialliset perustelut

63. Kolmannella valitusperusteellaan SGL väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti valituksenalaisen tuomion 154 kohdassa tutkimatta sen väitteen siitä,

että sen puolustautumisoikeuksia oli korjaimattomasti loukattu, koska komission asiaa käsitelleen henkilöstön jäsenten kielitaito oli riittämätön, ja se teki tämän SGL:n konkreettisista esityksistä ja todisteiden esittämisjärjestyksistä huolimatta.

64. SGL:n mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että tämä väite oli pelkkää spekulointia, jota ei tuettu luotettavin todistein. Tämä merkitsee SGL:n mukaan tosiseikkojen virheellistä arviointia.

65. Lisäksi se, että asianomaisilla virkamiehillä ei ollut tarvittavaa kielitaitoa, vei SGL:ltä sen mukaan sen puolustautumisoikeudet hallinnollisessa menettelyssä. Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että tällä seikalla ei ollut merkitystä, se loukkasi SGL:n mukaan sen puolustautumisoikeuksia.

66. Komissio katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset valituksenalaisen tuomion 154 ja 155 kohdassa ovat asianmukaisia ja että niitä ei rasita tosiseikkojen virheellinen arviointi eikä puolustautumisoikeuksien loukkaaminen. Se katsoo, että koska kilpailun pääosasto vastasi hallinnollisesta menettelystä ja Euroopan komissio kokonaisuudessaan päätti sen, asiaa käsitelleen henkilöstön tietyn jäsenen kielitaito ei ole ratkaiseva tekijä.

²⁷ – Ks. edellä 46 kohta.

Arviointi

67. Sikäli kun SGL kyseenalaistaa kolmannella valitusperusteellaan ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 154 kohdassa tekemän toteamuksen, jolla se hylkäsi SGL:n väitteen siitä, että komissio oli uskonut SGL:n ”Saksan asiakirjan” virkamiehille, jotka eivät osanneet riittävästi saksaa, kyseinen toteamus perustuu tosiseikkojen ja todisteiden arviointiin, jota ei sellaisenaan voida kyseenalaistaa muutoksenhaussa.²⁸ Kolmatta valitusperustetta ei näin ollen voida ottaa tältä osin tutkittavaksi.

68. Lisäksi mitä tulee tähän liittyen esitettyyn väitteeseen siitä, että SGL oli tarjonnut lisätodisteita väitteensä konkretisoimiseksi, on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on arvioitava tällaisen tarjouksen merkitystä riidan kohteelle ja tarvetta tutkia lisätodisteita.²⁹

69. Sikäli kuin SGL väittää seuraavaksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi sen puolustautumisoikeuksia tarkastellessaan sitä, että asianomaisilla virkamiehillä ei ollut tarvittavaa kielitaitoa (tässä

tapauksessa saksa), ensiksi on todettava, kuten edellä esitettiin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli jo hylännyt kyseisen väitteen tosiseikkojen perusteella, joten kysymys siitä, loukattiinko tällä oikeutta tulla kuulluksi, ei itse asiassa noussut esiin kyseisessä tuomioistuimessa.

70. Katsoisin toiseksi kuitenkin, että komission asiaa käsitelleen henkilöstön tietyn jäsenen kielitaito – tai sen puuttuminen – ei voi sellaisenaan olla ratkaisevaa. Komissio kokonaisuudessaan on vastuussa menettelyn kulusta kilpailuoikeuden alalla ja se on myös kollektiivisesti vastuussa lopullisista päätöksistä, joilla kyseiset menettelyt päätetään.

71. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin asianmukaisesti huomautti valituksenalaisen tuomion 154 kohdassa, jos SGL olisi todellakin onnistunut osoittamaan, että luvut, joihin komissio tukeutui riidanalaisessa päätöksessä, olivat virheellisiä, päätöstä rasittaisi asiavirhe, ja se voitaisiin näin ollen kumota tältä osin tällä perusteella siitä riippumatta, johtuiko virhe itse asiassa henkilöstön tietyn jäsenen riittämättömästä kielitaidosta tai jostakin muusta seikasta komission sisäisessä organisaatiossa, joka olisi voinut saada sen tekemään virheen.

28 – Ks. edellä 46 kohta ja alaviitteessä 21 mainittu oikeuskäytäntö.

29 – Ks. vastaavasti mm. alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rorindustri ym. v. komissio, tuomion 68 kohta ja alaviitteessä 23 mainittu asia Baustahlgewebe v. komissio, tuomion 70 kohta.

72. Tästä seuraa, että kolmas valitusperuste on hylättävä.

D Neljäs valitusperuste, jonka mukaan SGL:n yhteistyötä aliarvioitiin, kun oli kyse yhteistyötiedonannon mukaisesta sakon alentamisesta

Pääasialliset perustelut

73. Neljännellä valitusperusteellaan SGL kyseenalaistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 367–375 kohdassa esittämät toteamukset, joilla se hylkäsi SGL:n väitteet, joiden mukaan yhteistyötiedonantoa oli rikottu, ja väittää edelleen, että kyseisen tuomioistuimen myöntämä sakon alennus oli riittämätön.

74. SGL väittää lähinnä, että sen yhteistyötä aliarvioitiin. Ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi sen mukaan virheellisesti valituksenalaisen tuomion 367 kohdassa, että SGL:llä ei ollut oikeutta suurempaan alennukseen, koska se oli luokiteltu virheellisesti johtajaksi. SGL väittää toiseksi, että sitä syrjittiin, koska sen yhteistyö oli vähintäänkin samanarvoista kuin muiden osallistujien ja erityisesti UCARin yhteistyö.

75. SGL kritisoi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksia valituksenalaisen tuomion 368, 370 ja 373 kohdassa ja väittää tältä osin muun muassa, että tehdyn yhteistyön arvo ei riipu myötävaikutuksesta, jonka komissio todella ottaa huomioon.

76. Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asianomaiset toteamukset ovat asianmukaisia ja SGL:n väitteet, joita ei osittain voida ottaa tutkittavaksi, on hylättävä kokonaisuudessaan.

77. Se viittaa erityisesti komission harkintavaltaan, kun on kyse sakon määrän alentamisesta, ja erityisesti sen arvioidessa kartellin eri jäsenten yhteistyön laatua ja hyödyllisyyttä. Lisäksi kuten valituksenalaisessa tuomiossa asianmukaisesti huomautettiin, jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi päättänyt, että komission olisi pitänyt katsoa, että tietty yritys oli syyllistynyt rikkomiseen tiettyinä aikana, tämä tuomioistuin olisi anastanut komission valtuudet.

Arviointi

78. Ensinnäkin on pidettävä mielessä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on laaja harkintavalta, kun on

kyse sakon määrän vahvistamisesta, mukaan luettuna sakon alentaminen yhteistyötiedonannon nojalla.³⁰ Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on siis selvittää, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioinut asianmukaisesti komission kyseisen harkintavallan käyttöä, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole korvata muutoksenhaussa kohtuullisuussyistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia omallaan, kun tämä jälkimmäinen on käsitellyt täyttä harkintavaltaansa käyttäen kysymystä sakkojen määrän vahvistamisesta.³¹

80. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi sitten asianmukaisesti katsoa, että komissio saattoi pitää yksinomaan UCARIA yhteistyötiedonannon B ja C kohdassa tarkoitettuna ensimmäisenä yrityksenä.

81. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi myös asianmukaisesti valituksenalaisen tuomion 367 kohdassa, että SGL ei täyttänyt edellytyksiä, jotka vahvistetaan yhteistyötiedonannon B kohdan b alakohdassa, tai sen B kohdan e alakohdassa, koska se oli kartellin johtaja. Tässä oli kyse tosiseikkojen arvioinnista, jota ei voida kyseenalaistaa tässä valituksessa, kuten olen edellä todennut.³²

79. SGL:lle myönnetyn alennuksen tarkastelun osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ensinnäkin perusti tätä koskevan arviointinsa mielestäni asianmukaisesti siihen olettamukseen, että yhteistyötiedonannon selvän sanamuodon – siinä viitataan yritykseen, joka ”ensimmäisenä” esittää ”ratkaisevaa” näyttöä kartellin ”olemassaolosta” – mukaisesti ainoastaan yksi yritys eli ensimmäinen yritys, joka esittää tällaista näyttöä kartellin olemassaolosta, voi saada hyvin huomattavan alennuksen yhteistyötiedonannon B kohdan nojalla, mutta eivät lisäksi muut yritykset, jotka (sittemmin) esittävät näyttöä, joka liittyy kyseisen kartellin tiettyihin ajanjaksoihin tai sen elinaikaan.

82. Mitä tulee seuraavaksi SGL:n väitteeseen, joka on suunnattu valituksenalaisen tuomion 368 kohtaa vastaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei katsonut virheellisesti, että komission velvollisuutena ei ollut palkita yhteistyötä sakkoa alentamalla sen jättäessä tukeutumatta asianomaisiin todisteisiin, kun oli kyse yhteisön kilpailu oikeuden rikkomisen toteamisesta tai siitä rankaisemisesta. Tämän osalta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö osoittaa, että tällaisella myötävaikutuksella voidaan perustella sakon alennus yhteistyön perusteella

30 – Ks. alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rörindustri ym. v. komissio, tuomion 393 ja 394 kohta.

31 – Ks. alaviitteessä 3 mainittu asia SGL Carbon, tuomion 48 kohta ja alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rörindustri ym. v. komissio, tuomion 245 kohta.

32 – Ks. edellä 46 ja 48 kohta.

ainoastaan, jos se todella mahdollistaa sen, että komissio voi suorittaa velvollisuutensa osoittaa rikkomisen olemassaolo ja lopettaa se, ja sillä itse asiassa helpotetaan komission tehtävää,³³ mistä ei voi olla kyse, jos komissio ei edes ottanut asianomaista myötävaikutusta huomioon.

83. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien huomautti asianmukaisesti valituksenalaisen tuomion 369 ja 370 kohdassa, että sen harkintavallan vuoksi, joka komissiolla tämän osalta on, sitä ei voida velvoittaa toteamaan kaikkea kilpailunvastaista käyttäytymistä ja rankaisemaan siitä, eivätkä yhteisöjen tuomioistuimet voi myöskään katsoa – edes sakon alentamiseksi – että komission olisi sillä käytettävissä olleiden todisteiden valossa pitänyt katsoa, että tietty yritys oli rikkonut kilpailusääntöjä tietyinä ajanjaksona. SGL ei näin ollen voi väittää, että sen myötävaikutus olisi pitänyt palkita sakon huomattavalla alennuksella siksi, että komission velvollisuutena oli kyseisen myötävaikutuksen perusteella todeta tietty rikkomisen tai rangaista siitä.

84. Mitä tulee lopuksi SGL:n väitteeseen siitä, että sen tekemää yhteistyötä aliarvioitiin verrattuna kartellin muiden jäsenten yhteistyöhön, on ensinnäkin todettava, kuten

ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien asianmukaisesti huomautti valituksenalaisen tuomion 371 kohdassa, että komissiolla on laaja harkintavaltta, kun se arvioi kartellin eri jäsenten yhteistyön laatua ja hyödyllisyyttä. Toiseksi SGL ei ole osoittanut, millä tavoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti toteamatta komission syyllistyneen kyseisen harkintavallan ilmeiseen väärinkäyttöön.

85. Lisäksi mitä tulee SGL:n väitteeseen siitä, että sitä on kohdeltu eri tavoin kuin UCARia, on todettava, että vaikka on totta, että sakkoa vahvistaessaan ja alennusta myöntäessään komissiota sitoo periaatteessa, toki sen laajan harkintavallan puitteissa, yhdenvertaisen kohtelun periaate,³⁴ UCARin myötävaikutus johti asianmukaisesti, kuten edellä mainitsin, sen luokitteluun yhteistyötiedonannon B kohdassa tarkoitetuksi ”ensimmäiseksi” yritykseksi. Pelkästään tästä syystä sen myötävaikutuksen merkitys ja sille myönnetty alennus eivät ole missään suhteessa SGL:n myötävaikutukseen ja sille myönnettyyn alennukseen. SGL ei näin ollen voi väittää, että sitä on syrjitty, koska sille myönnetyn alennuksen ja UCARille myönnetyn alennuksen välillä on ero.

33 – Ks. vastaavasti asia C-297/98 P, SCA Holding v. komissio, tuomio 16.11.2000 (Kok. 2000, s. I-10101, 36 ja 37 kohta) ja alaviiteessä 21 mainittu asia Dansk Rorindustri ym. v. komissio, tuomion 399 kohta.

34 – Ks. alaviiteessä 9 mainittu asia Limburgse Vinyl Maatschappij ym. v. komissio, tuomion 617 kohta.

86. Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksia SGL:lle myönnetyn sakon alennuksen osalta eivät rasita oikeudelliset virheet. Neljäs valitusperuste on näin ollen hylättävä.

E Viides valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti huomiotta SGL:n kyvyn maksaa sakko ja jonka mukaan määrätty sakot olivat suhteettoman korkeat

Pääasialliset perustelut

87. Viidennellä valitusperusteellaan SGL väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti valituksenalaisen tuomion 333 kohdassa, että kun komissio määrittäi sakon määrää, sen velvollisuutena ei ollut ottaa huomioon SGL:n vaikeaa taloudellista tilannetta ja sakon maksamiseen käytettävien varojen puutetta.

88. SGL esittää kaksi väitettä tämän valitusperusteen tueksi. Se väittää ensinnäkin, että määrätty sakko – jopa alennetussa muodossaan – on itsessään suhteettoman korkea ja sitäkin suuremmalla syyllä, jos asianomaisen yhtiön kykyä maksaa sakko ei otettu huomioon päätöksen tekohetkellä. SGL väittää toiseksi, että komissiolla ja yhteisöjen tuomioistuimella on oikeudellinen velvollisuus

ottaa huomioon SGL:n maksukyky. Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tarkastamatta, uhkasiko määrätty sakko asianomaisen yhtiön taloudellista elinvoimaisuutta, se tulkitsi SGL:n mukaan virheellisesti suuntaviivojen 5 kohdan b alakohdan sanamuotoa.

89. Komissio väittää, että näitä väitteitä ei voida ottaa tutkittavaksi tai että ne ovat joka tapauksessa perusteettomia.

Arviointi

90. Sikäli kuin SGL on esittänyt valituksessaan ensinäkin tiettyjä väitteitä, joilla kyseenalaistetaan määrätyn sakon oikeasuhteisuus, viides valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska SGL vaatii tosiasiaa sakkojen tutkimista yleisesti uudelleen, mihin yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa muutoksenhaussa.³⁵

91. Toiseksi sen väitteen osalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti ottamatta huomioon SGL:n maksukyky, on

35 – Ks. mm. alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rørintustri ym. v. komissio, tuomion 245 ja 246 kohta ja asia C-359/01 P, British Sugar v. komissio, tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-4933, 48 ja 49 kohta).

todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön, jota valituksenalaisen tuomion 333 kohta täysimääräisesti kuvastaa, mukaan komission velvollisuutena ei ole sakon määrää määrittäessään ottaa huomioon yrityksen heikkoa taloudellista tilannetta, koska tällaisen velvoitteen tunnustaminen merkitsisi itse asiassa perusteettoman kilpailuedun antamista yrityksille, jotka ovat sopeutuneet heikoiden markkinatilanteeseen.³⁶

92. Mitä tulee seuraavaksi suuntaviivojen 5 kohdan b alakohtaan, jonka mukaan yrityksen todellinen maksukyky on otettava huomioon, yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut asiassa SGL Carbon antamassaan tuomiossa, että tällä säännöksellä ei kyseenalaisteta edellä mainittua oikeuskäytäntöä millään tavoin. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi kyseisessä asiassa, maksukyvyllä voi olla merkitystä ainoastaan ”erityisessä [yhteiskunnallisessa tilanteessa]”, joka perustuu niihin seurauksiin, joita sakon maksamisella voisi olla etenkin työttömyyden kasvun tai kyseisen yrityksen ala- ja yläpuolella tuotantoketjussa olevien talouden alojen heikentymisen kannalta.³⁷

93. Tämän valossa olen samaa mieltä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa

siitä, että se, että yhteisön viranomaisen toteuttama toimenpide johtaa tietyn yrityksen maksukyvyttömyyteen tai selvitystilaan, ei sinänsä ole yhteisön oikeuden vastaista. Lisäksi SGL ei ole esittänyt näyttöä siitä, että edellä kuvatun kaltainen erityinen yhteiskunnallinen tilanne olisi olemassa.

94. Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä, kun se hylkäsi valituksenalaisen tuomion 333 kohdassa väitteen, jonka mukaan komissio ei ollut ottanut huomioon SGL:n maksukykyä.

95. Viides valitusperuste on näin ollen hylättävä.

F Kuudes valitusperuste, jonka mukaan korkokanta määriteltiin virheellisesti

Pääasialliset perustelut

96. Kuudes valitusperuste on suunnattu valituksenalaisen tuomion 408–415 kohtaa vastaan, joissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi väitteet, joilla SGL vaati

36 – Ks. yhdistetyt asiat 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ja 110/82, IAZ ym. v. komissio, tuomio 8.11.1983 (Kok. 1983, s. 3369, 54 ja 55 kohta) ja alaviitteessä 21 mainittu asia Dansk Rörindustri ym. v. komissio, tuomion 327 kohta.

37 – Alaviitteessä 3 mainittu asia SGL Carbon, tuomion 106 kohta.

riidanalaisen päätöksen 3 artiklan kolmannessa kohdassa määritellyn korkokannan (6,75 prosenttia) ja komission 20.12.2002 päivätyssä kirjeessä määritellyn korkokannan (2 prosenttia) kumoamista.

97. SGL pysyttää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämänsä väitteet siitä, että vahvistetut korot olivat liian korkeat ja että riidanalaisen päätöksen asianomainen kohta on kumottava. Maksettava erityisen korkea korko on sen mukaan viime kädessä ylimääräinen sakko, johon ei ole oikeudellista perustaa.

98. Komission mukaan SGL:n esittämiä väitteitä, jotka liittyvät tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin ja joilla toistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt väitteet, ei voida ottaa tutkittavaksi tai ne ovat joka tapauksessa perusteettomia.

Arviointi

99. Ensinnäkin on todettava, että vastauksena riidanalaisessa päätöksessä vahvistetun 6,75 prosentin viivästyskorkokannan väitettyyn laittomuuteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi asianmukaisesti

valituksenalaisen tuomion 411 kohdassa vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön siitä, että komissiolle asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohdassa myönnettyihin valtuuksiin kuuluu valtuus määrittellä viivästyskorkokanta ja määrittää yksityiskohtaiset järjestelyt päätöksensä täytäntöönpanemiseksi.³⁸

100. Se katsoi myös asianmukaisesti, että komissiolla oli oikeus käyttää lähtökohtana korkokantaa, joka ylitti markkinoilla vallitsevan keskimääräisen antolainauskoron, siinä määrin kuin se oli tarpeen viivyttelyn estämiseksi sakon maksamisessa.³⁹

101. SGL ei ole osoittanut tämän valituksen yhteydessä, millä tavoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi virheellisesti valituksenalaisen tuomion 412 kohdassa, että komissio ei ylittänyt sille myönnettyä edellä tarkoitettua harkintavaltaa viivästyskorkokannan määrittelemisen osalta. Tämän asemesta SGL lähinnä toistaa väitteensä, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jo tutki, kannan liian korkeasta tasosta, mikä merkitsee itse asiassa vaatimusta uudelleen tutkimisesta.⁴⁰ Tältä osin valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta.

38 – Ks. alaviitteessä 3 mainittu asia SGL Carbon, tuomion 113 kohta.

39 – Ks. vastaavasti *ibid.*, tuomion 114 ja 115 kohta.

40 – Ks. edellä 47 kohta.

102. Mitä tulee toiseksi 2 prosentin korkokannan väitettyyn laittomuuteen, kun on kyse yritysten väliaikaisista maksuista sakkojensa suorittamiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien luokitteli mielestäni asianmukaisesti tämän kanneperusteen, jota ei ollut esitetty kannekirjelmässä kyseiselle tuomioistuimelle, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi uudeksi kanneperusteeksi. Se saattoi näin ollen asianmukaisesti jättää valituksenalaisen tuomion 413 kohdassa kyseisen kanneperusteen tutkimatta. Näin ollen SGL ei varsinkaan voi esittää sitä muutoksenhaussa.

103. Kuudes valitusperuste on näin ollen hylättävä.

104. Edellä esitetystä seuraa, että valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

VII Oikeudenkäyntikulut

105. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota sovelletaan työjärjestyksen 118 artiklan mukaisesti valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut SGL:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja SGL on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

VIII Ratkaisuehdotus

106. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuimien

1) hylkää valituksen

2) velvoittaa SGL Carbonin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.